

ORİJİNAL MAKALELER

Yapay Gözyası Uygulamasının Normal ve Kuru Gözlerde Kontrast Duyarlılığına Etkisi*

Koray Karadayı (*), Tuğrul Akin (*), Mehmet Ali Özdiç (**), Ferda Çiftci (***) , İsmail Certel (****), Ahmet Hamdi Bilge (*****)

ÖZET

Amaç: Kuru ve normal gözlerde yapay gözyası uygulamasının kontrast duyarlılık üzerine etkisini araştırmak.

Yöntem: GATA Haydarpaşa Eğitim Hastanesi Göz Polikliniği'ne başvuran, görmesi düzeltmeli veya düzeltmesiz tam (10/10) olan olgular, kuru göz tanı kriterleri açısından değerlendirilerek 35 kuru göz (Grup 1) ve 20 kontrol olgusu (Grup 2) olmak üzere toplam 55 olgu çalışma kapsamına alındı. Tüm olguların yapay gözyası damlası öncesinde ve 5 dakika sonrasında düşük ve yüksek uzaysal frekanslarda kontrast duyarlılık skorları "Gradual" kontrast duyarlılık eşeli ile ölçüldü ve iki grup karşılaştırıldı. İstatistiksel analizde Wilcoxon testi kullanıldı ve $p<0.05$ değeri istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Kuru göz hasta grubunda, hem düşük hem de yüksek uzaysal frekansta, kontrast duyarlılık skorlarının yapay gözyası uygulamasıyla istatistiksel olarak anlamlı derecede arttığı saptandı ($p<0.05$). Kontrol grubunda ise, düşük uzaysal frekans skorlarında yapay gözyası uygulaması sonrası anlamlı artış olmasına rağmen ($p<0.05$), yüksek uzaysal frekans skorlarında anlamlı artış olmadığı görüldü ($p>0.05$).

Tartışma: Kuru gözlerde azalmış olan kontrast duyarlılık yapay gözyası uygulaması ile artmaktadır. Bu nedenle kuru gözlü hastalarda yapay gözyası tedavisi ile kontrast duyarlılık normale yaklaştırılarak azalmış olan görme kalitesi artırılabilir. Ayrıca kontrast duyarlılık ölçümleri, bu hastalarda yapay gözyası tedavisinin takibi için de kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Kuru göz, kontrast duyarlılık, yapay gözyası.

SUMMARY

The Effects of Artificial Tear Application on Contrast Sensitivity in Dry and Normal Eyes

Purpose: To investigate the effects of artificial tear application on contrast sensitivity in dry and normal eyes.

(*) Yrd. Doç. Dr., GATA Haydarpaşa Eğitim Hastanesi Göz Servisi, Üsküdar, İstanbul

(**) Uzm. Dr., GATA Haydarpaşa Eğitim Hastanesi Göz Servisi, Üsküdar, İstanbul

(***) Doç. Dr., GATA Haydarpaşa Eğitim Hastanesi Göz Servisi, Üsküdar, İstanbul

(****) Asist. Dr., GATA Haydarpaşa Eğitim Hastanesi Göz Servisi, Üsküdar, İstanbul

(*****) Prof. Dr., GATA Haydarpaşa Eğitim Hastanesi Göz Servisi, Üsküdar, İstanbul

* Türk Oftalmoloji Derneği XXXVIII. Ulusal Oftalmoloji Kongresi (Antalya-2004)'de poster olarak sunulmuştur.

Yazışma adresi: Dr. Koray Karadayı, Emin Onat sk. 7/4, 34710 Moda-İstanbul
E-posta: koraykoray@superonline.com, kkoray@hpasa.gata.edu.tr

Mecmuaya Geliş Tarihi: 26.11.2004

Düzeltilmeden Geliş Tarihi: 23.03.2005

Kabul Tarihi: 10.05.2005

Methods: A total of 55 patients with normal (10/10) corrected or uncorrected visual acuity referring to GATA Haydarpaşa Ophthalmology Outpatient Clinic were evaluated in regard to dry eye diagnostic criteria, and assigned into the dry eye group (Group 1; 35 patients) or the control group (Group 2; 20 patients). All patients were given a contrast sensitivity testing at low and high spatial frequencies using the "Gradual" contrast sensitivity chart before and at 5 minutes after application of artificial tears, and the two groups were compared. Wilcoxon test was used in statistical analysis, accepting a p value of <0.05 significant.

Results: In the dry group, there was a statistically significant increase in contrast sensitivity scores both at low and high frequencies after application of artificial tears ($p<0.05$). In the control group, although there was a significant increase in low frequency scores after artificial tear application ($p<0.05$), there wasn't a significant change in high frequency scores ($p>0.05$).

Conclusion: The decreased contrast sensitivity in dry eyes improves with application of artificial tears. Therefore, the impeded quality of vision seen in dry eye patients could be restored closer to normal with artificial tear therapy. Besides, contrast sensitivity testing could be used in the follow-up of artificial tear therapy.

Key Words: Dry eye, contrast sensitivity, artificial tear.

GİRİŞ

Gözyaşı yapımında azalma veya aşırı buharlaşmaya bağlı olarak gözyaşı tabakasının nicelik ve nitelik olarak olumsuz etkilenmesi neticesinde gelişen kuru göz sendromu, oldukça sık karşılaşılan kronik bir göz hastalığıdır (1-3). Kuru göz görülme sıklığının değişik toplumlarda yapılan çalışmalarda %5.7 ile %33.7 arasında değiştiği ve yaşla birlikte arttığı bildirilmiştir (4-6). Yakınmalar, yabancı cisim hissi, yanma, kuruluk hissi, fotofobi, kapaklıda ağırlık, okuma ve konsantrasyon gerektiren işlerde bu şikayetlerde artış, göz yaşarması veya gözde fazla sekresyon hissi, ağrı, rüzgar-klima-sigara dumanıtoz ve kapalı ortamlarda hassasiyettir. En az bu semptomlar kadar hastanın günlük yaşamındaki konforunu azaltan bir diğer yakınma da görme kalitesindeki bozulmadır.

Gözyaşı miktarı ve kalitesi bozulmuş hastaların görmeleri yardımcı optik gereçlerle yeterli miktarda düzeltilememektedir. Kuru göz tanısı konmasıyla başlayan ilk tedavi olan yapay gözyaşı tedavisi, başta görme kalitesi azlığı olmak üzere çoğu semptomları ve hastanın şikayetlerini kısa bir zamanda giderebilmektedir. Görme kalitesini düzeltici etkisi, kuru göze bağlı kornea yüzeyindeki düzensizlikler nedeniyle oluşan aberasyonları düzgün bir gözyaşı katmanı oluşturarak ortadan kaldırıp, kornea üzerinde gerçekleşen optik kırınımı düzeltmesine bağlıdır (7,8). Yapay gözyaşı tedavisi başlanan birçok hasta değişen miktarlarda görsel kalitenin artmasından dolayı memnun kalmakta ve bunu hekimine bildirmektedir. Bu görsel iyileşme her zaman standart klinik testlerle saptanamamaktadır.

Fonksiyonel görme dünyası çeşitli büyülükte ve farklı kontrastlardan oluşmuş objelerden meydana gel-

miştir. İnsan görsel sistemi değişik uzaysal frekanslara sahip paternleri saptayabilmek için farklı kontrast miktarlarına gereksinim duymaktadır. Kontrast duyarlılığı, kişinin bir test cismini ayırt etmek için ihtiyaç duyduğu en az miktardaki kontrast (açık ve koyu renk arasındaki fark) miktarıdır (9). Görme keskinliğinden farklı olarak kontrast iki görünür alan arasındaki ortalama luminans (aydınlanma) farkıdır ve bu iki farkın ölçümüne kontrast duyarlılık testi denir (10,11). Bu testler farklı aydınlanma koşullarında görsel kalitedeki değişimi çok hassas bir şekilde saptamamızı sağlamaktadır. Geleneksel görme keskinliği testleri ise sadece yüksek kontrasta sahip uyaranların en küçük uzaysal detaylarını gösterdiği için, görsel sistemin değişik boyut ve kontrasta sahip objeleri saptama ve ayırt etme yeteneğini saptamada yetersiz kalmaktadır (10).

Bu çalışmada kuru ve normal gözlerde, yapay gözyaşı kullanımının görme kalitesi üzerindeki etkilerini kontrast duyarlılık ölçümleri ile araştırdık.

GEREÇ ve YÖNTEM

GATA Haydarpaşa Eğitim Hastanesi Göz Hastalıkları Polikliniği'ne başvuran, kuru göz semptomları olup daha önce yapay göz yaşı tedavisi almamış, görmesi düzeltmesiz veya düzeltmeli tam olan hastalar kuru göz tanı kriterleri açısından değerlendirilerek, 35 kuru göz olgusu (Grup 1) ve 20 kuru gözü olmayan gönüllü kontrol olgusu (Grup 2) olmak üzere toplam 55 olgu çalışma kapsamına alındı. Kuru göz tanı kriteri olarak; kuru göz semptomları (kuruluk hissi, batma, yanma, yabancı cisim hissi, kaşıntı, kızarıklık, fotofobi) gösteren ve kuru göz tanısal testlerinden en az ikisi patolojik olan hastalar kurugöz grubuna dahil edildi. Kliniğimizde kuru göz ta-

nisinda rutin olarak kullandığımız bu tanışal testler; göz-yaşı kırılma zamanı (GKZ; 10 saniye altında), Schirmer I testi (5 dakikada 10 mm altında), biyomikroskopik muayenede subjektif olarak menisküs yokluğu veya azalmış menisküs yükseklüğü (azalmış gözyaşı hacminin indirek göstergesi) ile artmış gözyaşı debrisi (azalmış gözyaşı sirkülasyonunun indirek göstergesi) idi (12).

Sferik refraksiyon kusuru 5 diyoptri (D) üstünde veya astigmatik refraksiyon kusuru 2 D üstünde olan olgular ile korneal opasite saptanan olgular çalışma kapsamına alınmadı.

Kontrast duyarlılık ölçümü için "Gradual" marka (Opsia, Fransa) kontrast duyarlılık eşeli kullanıldı (Resim 1). Bu eşel 55x110 cm. boyutlarında olup yerdelen 140 cm. yükseklikte yerleştirilmektedir. Harfler, kontrastları soldan sağa azalacak şekilde 10 sütunda (1.sütundaki harflerin hepsi en yüksek kontrasta sahip olup 10. sütundaki harflerin kontrastı en azdır) ve büyülüklileri yukarıdan aşağıya doğru azalacak şekilde 11 satırda (en üstdeki harf 0.05, en alttaki harf ise 1.0 görme keskinliğine karşılık gelen Snellen harfine karşılıktır) dizilmiştir ve uzaysal frekanslarına göre 3 grupta sınıflandırılmıştır:

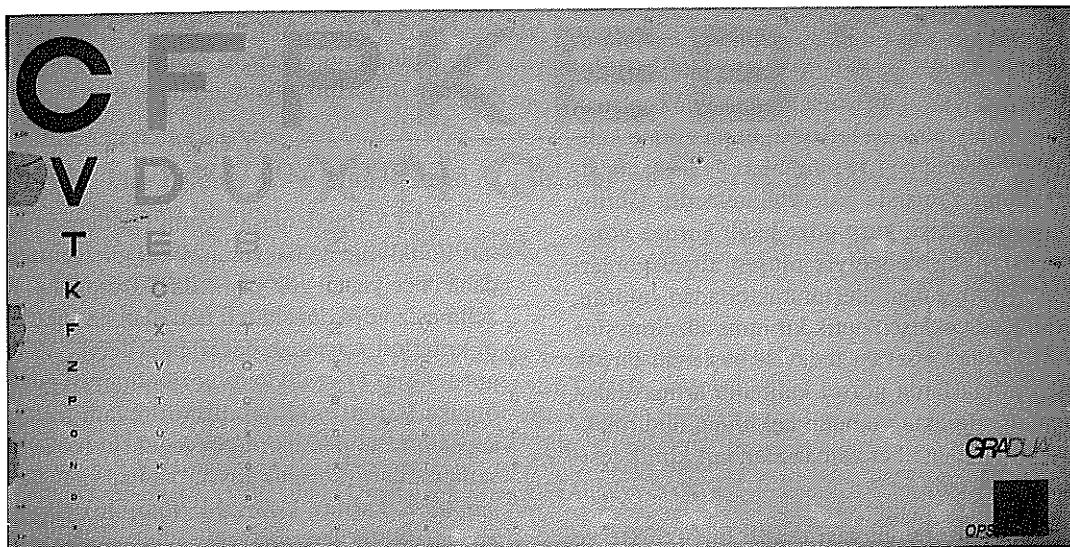
- 1- Düşük uzaysal frekans: 0.2 Snellen sırasına kadar olan harfler,
  - 2- Orta uzaysal frekans: 0.3-0.6 Snellen sırasındaki harfler,
  - 3- Yüksek uzaysal frekans: 0.7-1.0 Snellen sırasındaki harfler.

Eşel ekranı düşük aydınlanma düzeyi (düşük fotopik düzey; 5 cd/m^2), orta aydınlanma düzeyi (mezopik fotopik düzey; 85 cd/m^2) ve yüksek aydınlanma düzeyi (yüksek fotopik düzey; 700 cd/m^2) olmak üzere 3 farklı parlaklık düzeyine ayarlanabilmektedir. Orta aydınlanma düzeyi bulutlu havadaki veya normal aydınlanmış odadaki aydınlanma düzeyine, düşük fotopik düzey alacakaranlıktaki aydınlanma düzeyine, yüksek fotopik düzey ise gece araba farlarındaki veya parlak güneş ışığında aydınlanma düzeylerine karşılık gelmektedir.

Olgular eşelden 3 metre uzaklıkta ve test edilecek gözleri açıkta kalacak şekilde diğer gözleri kapatılarak, orta aydınlanma düzeyi (mezopik fotopik düzey) olan 85 cd/m² aydınlanma düzeyinde değerlendirmeye alındı. Bu test düzeneğinin bulunduğu odanın aydınlanma düzeyi karanlık muayene odası düzeyinde (yaklaşık 1.4 log cd/m²) idi ve bu tüm testlerde aynı şekilde sağlandı. Her iki gruptaki olgulardan, araştırılacak uzaysal frekansa karşılık gelen harf sıralarını okumaları istendi. Okuyabildikleri en son harfe kadar teste devam edildi ve bu harf skor kağısına işaretlenerek, skor kağıdında bu harfe karşılık gelen sayısal değer o gözün kontrast duyarlılık değeri olarak alındı. Kuru göz ve kontrol grubundaki tüm olguların sağ gözlerindeki düşük ve yüksek uzaysal frekanslarda kontrast duyarlılık skorları, yapay gözyaşı damlatılmadan önce ve damlatıldıktan sonra 5. dakikada ölçüldü.

Olguların damla öncesi ve sonrası kontrast duyarlılık skorlarının karşılaştırılmasında Wilcoxon testi kullanılmıştır.

Resim 1. "Gradual" (Opsiq, Fransa) marka kontrast duyarlılık eseli

mlı ve $p<0.05$ değeri istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

BULGULAR

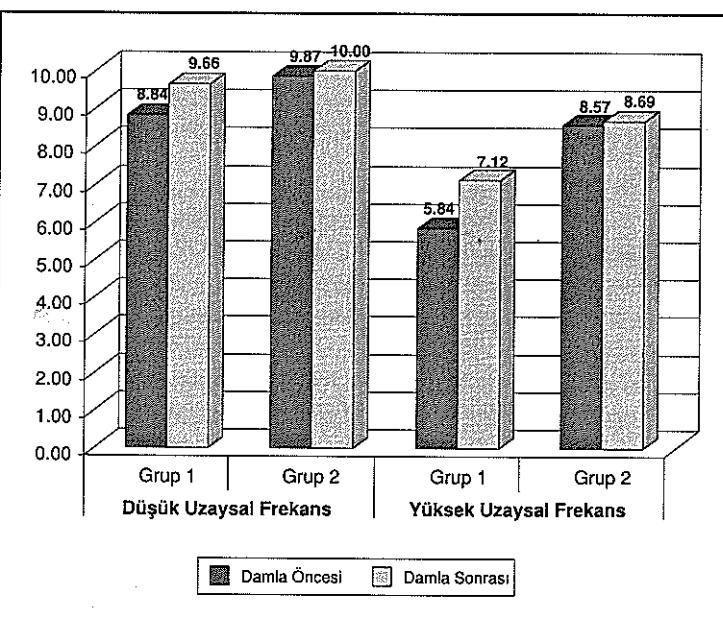
Kuru göz grubundaki (Grup 1) 35 olgunun yaş ortalaması 57.9 ± 9.5 (38-79 yaş arası); kontrol grubundaki (Grup 2) 20 olgunun yaş ortalaması ise 54.1 ± 7.9 (43-66 yaş arası) idi. Grup 1'de olguların 16'sı erkek (%45.7), 19'u kadın (%54.3), Grup 2'de ise olguların 9'u erkek (%45), 11'i kadın (%55) idi.

Yapay gözyası uygulaması öncesi düşük uzaysal frekansta kontrast duyarlılık skor ortalamaları; Grup 1'de 8.84 ± 1.00 , Grup 2'de 9.87 ± 0.33 idi. Yapay gözyası uygulamasından 5 dakika sonra, düşük uzaysal frekansta kontrast duyarlılık skor ortalamaları; Grup 1'de 9.66 ± 0.59 ($p=0.006$), Grup 2'de 10 (tam skor) ($p=0.046$) olduğu görüldü.

Yapay gözyası uygulaması öncesi yüksek uzaysal frekansta kontrast duyarlılık skor ortalamaları; Grup 1'de 5.84 ± 1.82 , Grup 2'de 8.57 ± 0.56 idi. Yapay gözyası uygulamasından 5 dakika sonra, yüksek uzaysal frekansta kontrast duyarlılık skor ortalamaları; Grup 1'de 7.12 ± 1.31 ($p<0.001$), Grup 2'de 8.69 ± 0.63 ($p=0.43$) olduğu görüldü.

İstatistiksel analizde, kuru göz hasta grubunun hem düşük hem de yüksek uzaysal frekansta kontrast duyarlılık skorlarının yapay gözyası uygulaması sonrası önceki

Şekil 1. Düşük ve yüksek uzaysal freksnlarda yapay gözyası damla öncesi ve sonrası kontrast duyarlılık değerlerinin karşılaştırılması

değerlerine göre anlamlı derecede arttığı saptandı ($p<0.05$). Kontrol grubunda ise, düşük uzaysal frekans skorlarında yapay gözyası uygulaması sonrası anlamlı artış olmasına rağmen ($p<0.05$), yüksek uzaysal frekans skorlarında anlamlı artış olmadığı görüldü ($p>0.05$).

Yapay gözyası uygulaması öncesi ve yapay gözyası uygulamasından 5 dakika sonra kuru göz grubu ile kontrol grubunun ortalama kontrast duyarlılık skor farkları (skor artışı miktarları) karşılaştırıldığında; kuru göz grubunda düşük uzaysal frekansta 0.82 ± 0.41 , yüksek uzaysal frekansta 1.28 ± 0.51 , kontrol grubunda ise düşük uzaysal frekansta 0.13 ± 0.33 , yüksek uzaysal frekansta 0.12 ± 0.07 skor artışı olduğu, bunun istatistiksel analizinde kuru göz grubunda kontrol grubuna göre her iki frekansta da kontrast duyarlılık skor farkının anlamlı derecede daha yüksek olduğu görüldü ($p<0.05$).

TARTIŞMA

Keratokonjonktivitis sikka, punktat epitelyyal keropati gibi göz yaşı yetersizliğinin ileri formlarının görme keskinliğini azalttığı bilinmektedir (13). Hafif ve orta kuru göz formları ise daha sık görülmekte, ancak görme kalitesi üzerine olan olumsuz etkileri az bilinmektedir (14).

Kuru gözlü hastalarda yapay gözyası tedavisi ile kontrast duyarlılık normale yaklaştırılarak azalmış olan görme kalitesi artırılabilir. Huang ve ark. yaptıkları çalısmalarında punktat epitelyyal keratopatisi olan olgularda yapay gözyası damlatılması sonrası kontrast duyarlılık değerlerinde anlamlı artış olduğunu, epitelyopatisi olmayan kuru göz hastalarında ise istatistiksel olarak anlamlı değişikliklerin sadece düşük uzaysal kontrast duyarlılık değerlerinde saptadığını ifade etmişlerdir (10).

Bizim çalışmamızda da normal kontrol grubundaki olgularda yapay gözyası ile yüksek uzaysal freksnlarda istatistiksel anlamlı bir artış olmamasına rağmen, düşük uzaysal freksnlarda anlamlı artış vardı. Rolando ve ark. keratokonjonktivitis sikkali olgularla, gözyası düzeyleri normal olan olguların karşılaştırılmış kontrast duyarlılık testlerini "Vistech Multivision Contrast Tester 8000" cihazı ile düşük uzaysal frekansta değerlendirmişler ve keratokonjonktivitis sikkali hastaların kontrast duyarlılıklarının kontrol grubuna göre %35 ile %70 oranında düşük olduğunu ve yapay gözyası tedavisi sonrası keratokonjonktivitis sikkali olguların tümünde kontrast duyarlılık değerlerinin arttığını saptamışlardır (15). Benzer şekilde Rieger çalışmada keratokonjonktivitis sikkali olgularda ya-

pay gözyası uygulaması ile kontrast duyarlılığın anlamlı derecede arttığını saptamıştır (13). Bizim çalışmamızda, kuru göz hasta grubunda yapay gözyası uygulaması sonrası hem düşük hem de yüksek uzaysal frekansta kontrast duyarlılık değerlerinde istatistiksel olarak anlamlı derecede arttı saptandı ($p<0.05$). Kontrol grubunda ise, düşük uzaysal frekans değerlerinde yapay gözyası uygulaması sonrası anlamlı artış olmasına rağmen ($p<0.05$), yüksek uzaysal frekans değerlerinde anlamlı artış olmadığı görüldü ($p>0.05$).

Tutt ve ark. yaptıkları çalışmalarında kuru gözlü hastalarda yapay gözyası uygulaması sonrası kontrast duyarlılık skorlarında %20 ile %40 oranlarında artış olduğunu ifade etmişlerdir (16). Bizim çalışmamızda bu artış oranı yaklaşık %15 düzeyinde bulundu. Bir diğer çalışmada, laser *in situ* keratomileusis (LASIK) uygulaması sonrası kuru göz semptomları gelişen ve yoğun yapay gözyası tedavisi gereken olgularda punctum tıkaç uygulaması sonrası korneal gözyası miktarlarının artması ile korneal aberasyonlarda yaklaşık %20 azalma olduğu ve bu düzelenmenin kontrast duyarlılık üzerine olumlu etkileri olduğu saptanmıştır (8). Applegate ve ark. kera-tokonuslu, refraktif cerrahi geçirmiş ve pterjyum eksizyonu yapılmış hastalardaki korneal düzensizliğin, özellikle pupillanın geniş olduğu durumlarda (düşük aydınlanma durumlarında) görsel performansı ve kontrast duyarlılığı tüm uzaysal freksnlarda azalttığını saptamışlardır (17). Gözyası yetersizliği de korneal ön yüz düzensizliğini artırdığı için geniş pupilla oluşturan düşük aydınlanma düzeylerinde hastaların kontrast duyarlılıkları yüksek ve orta aydınlanma düzeylerine göre daha fazla etkilenmektedir.

Çalışmamızda görme keskinliği düzeltmeli veya düzeltmesiz tam olan olgular çalışma kapsamına alındığı için görme keskinliği düzeylerinde belirgin bir değişim saptanmadı. Kuru göz grubu ve kontrol grubu olgularının tümünde yapay gözyası uygulamasını takiben kontrast duyarlılık değerleri arttı. Kuru göz grubunda tüm freksnlardaki artış istatistiksel olarak anlamlı iken, kontrol grubunda sadece düşük uzaysal frekans skorlarındaki artış istatistiksel olarak anlamlı bulundu. İki grubun kontrast duyarlılık artış oranları karşılaştırıldığında, bu artışın kuru göz grubunda her iki frekansta da kontrol grubuna göre daha fazla olduğu görüldü ($p<0.05$).

Sonuç olarak, kuru gözlü olgularda azalmış olan kontrast duyarlılık düzeyi yapay gözyası uygulamasıyla artmaktadır, bu nedenle kuru gözlü olgularda yapay gözyası uygulaması ile kontrast duyarlılık artırılarak ve normale yaklaştırılarak bozulmuş olan görme kalitesi düzeltilebilir. Ayrıca kontrast duyarlılık ölçümüleri kuru gözlü olgularda yapay gözyası tedavisinin etkinliğinin takibinde de kullanılabilir.

KAYNAKLAR

1. Lemp MA: Report of the National Eye Institute/Industry workshop on Clinical Trials in Dry Eyes. CLAO J 1995; 21:221-32.
2. Tu EY, Rheinstrom S: Dry eye. In Clinical Ophthalmology, Yanoff M, Duker JS, eds. St. Louis, MO. Mosby. 2004; 520-526.
3. Johnson ME, Murphy PJ: Changes in the tear film and ocular surface from dry eye syndrome. Prog Retin Eye Res 2004; 23:449-474.
4. Schaumberg DA, Sullivan DA, Buring JE, Dana MR: Prevalence of dry eye syndrome among US women. Am J Ophthalmol 2003; 136:318-326.
5. Schein OD, Munoz B, Tielsch JM, Bandeen-Roche K, West S: Prevalence of dry eye among the elderly. Am J Ophthalmol 1997; 124:723-728.
6. Pei-Yu Lin, Su-Ying Tsai, Ching-Yu Cheng, Jorn-Hon Liu, Pesus Chou, Wen-Ming Hsu. Prevalence of dry eye among an elderly Chinese population in Taiwan. Ophthalmology 2003; 110:1096-1101.
7. Montés-Mico R, Cáliz A, Alió JL: Changes in ocular aberrations after instillation of artificial tears in dry-eye patients. J Cat Refract Surg 2004; 30:1649-1652.
8. Huang B, Mirza MA, Qazi MA, Pepose JS: The effect of punctal occlusion on wavefront aberrations in dry eye patients after laser *in situ* keratomileusis. Am J Ophthalmol 2004; 137:52-61.
9. Kamiş Ü, Okka M, Küçükcelik H: Kontrast duyarlılık ve renk görme. T Oft Gaz 2001; 31:725-737.
10. Huang FC, Tseng SH, Shih MS, Chen FK: Effect of artificial tears on corneal surface regularity, contrast sensitivity, and glare disability in dry eyes. Ophthalmology 2002; 109:1934-1940.
11. Altuğ M, Gözüm N, Gücükoğlu A: Streoid kataraktının kontrast duyarlılık ve kamaşma üzerine olan etkileri. T Oft Gaz 1999; 29:50-58.
12. Lemp MA: Diagnosis and the treatment of tear deficiencies. In Duane's ophthalmology CD-ROM, Tasman W, Jaeger EA, eds. Philadelphia, PA. Lippincott Williams & Wilkins. 2002.
13. Rieger G: Contrast sensitivity in patients with keratoconjunctivitis sicca before and after artificial tear application. Graefes Arch Clin Exp Ophthalmol 1993; 231:577-579.
14. Eiki G, Yukiko Y, Yukihiro M, Kazuo T: Impaired functional visual acuity of dry eye patients. Am J Ophthalmol 2002; 133:181-186.
15. Rolando M, Iester M, Macri A, Calabria G: Low spatial-contrast sensitivity in dry eyes. Cornea 1998; 17:376-379.
16. Tutt R, Bradley A, Begley C, Thibos LN: Optical and visual impact of tear break-up in human eyes. Invest Ophthalmol Vis Sci 2000; 41:4117-4123.
17. Applegate RA, Hilmantel G, Howland HC, Tu EY, Starck T, Zayac EJ: Corneal first surface optical aberrations and visual performance. J Cataract Refract Surg 2000; 6:507-514.